

Polska

Wszystko dla eksportera

2015-03-24 12:36:06

Małopolsce nie brakuje firm, które eksportują towary i usługi na zachodnie rynki. Województwo buduje sieć swoich zagranicznych przedstawicielstw pomagających robić interesy na wschodzie Europy. Małopolska najczęściej eksportuje na Zachód.

Eksport zajmuje ważną pozycję w gospodarce Małopolski. Według raportu Małopolskiego Obserwatorium Gospodarki w 2012 roku eksport województwa wzrósł o 5 proc. (jego wartość osiągnęła 7,2 mld euro).

Małopolski eksport opierał się na wywozie produktów przetwórstwa przemysłowego – ten sektor odpowiada za 75 proc. wartości wywozu towarów za granicę; 21-proc. udział miały firmy działające w sektorze handlu hurtowego i detalicznego. Przetwórstwo przemysłowe w 2012 roku dało eksport o wartości blisko 5,43 mld euro, co oznacza wzrost o 0,5 proc. wobec 2011 roku. Handel wytworzył produkty i usługi o wartości przeszło 1,54 mld euro. Autorzy raportu uważają, że źródłem eksportowej siły regionu może być broń i amunicja, wyroby z kamienia, ze skóry, metale nieszlachetne, tworzywa sztuczne.

Małopolska sprowadza z zagranicy przede wszystkim wyroby przemysłu przetwórczego oraz produkty oferowane przez handel detaliczny i hurtowy – w 2012 roku stanowiły one prawie 97 proc. całego importu. W 2012 roku import w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 3,67 mld euro, a w handlu hurtowym i detalicznym 3,78 mld euro.

Małopolska notuje dodatnie saldo obrotów handlowych w produktach przetwórstwa przemysłowego – nadwyżka eksportu nad importem w 2011 roku przekroczyła 1,5 mld euro, a w 2012 roku 1,76 mld euro. Wymianę handlową województwa z zagranicą cechuje silny stopień koncentracji towarowej – co jest jej cechą specyficzną – oraz koncentracji przestrzennej (ze względu na odbiorców eksportu lub źródła importu) – co jest z kolei właściwością ogólnopolskich obrotów z zagranicą.

W strukturze wartościowej małopolskiego eksportu, analogicznie jak dla całej Polski, przeważająca większość wywozu trafia do krajów europejskich. W 2010 roku wyniósł on 5,2 mld euro (91 proc. całości eksportu), w 2011 roku wzrósł o 1 mld euro i stanowił 90 proc. całości wywozu z Małopolski. W 2012 roku dynamika przyrostu nieznacznie wyhamowała, a eksport wzrósł do 6,4 mld euro bez zmiany udziału procentowego. Eksport na rynki starej Unii w 2012 roku w wartościach bezwzględnych pozostał na tym samym poziomie 3,95 mld euro, natomiast udziałowo zmniejszył się o 3 proc.

Podobnie jak w przypadku Polski, ponad 40 proc. tego wywozu trafia na rynek niemiecki (41,3 proc. w 2011 roku i 42,3 proc. w 2012 roku). Do krajów zaklasyfikowanych jako Europa środkowo-wschodnia w 2011 roku trafiło produktów i usług za 574,7 mln euro, w 2012 roku małopolski wywóz do tego regionu wzrósł o 7 proc. i osiągnął wartość 620,1 mln euro. Eksport do południowych sąsiadów wzrósł w relacji rok do roku o 14 proc.; Czechy, Słowacja i Węgry w 2012 roku przyjęły towary i usługi o wartości 1,23 mld euro.

W Małopolsce funkcjonuje wiele firm, które gros swojej produkcji wysyłają na rynki zagraniczne. Należy do nich np. krakowski Ericpol czy Comarch, a także tarnowskie Azoty - wiodący producent poliamidów, kopolimerów acetalowych oraz kaprolaktamu. Firma Fakro, drugi producenta okien dachowych na świecie, ma na Ukrainie trzy fabryki (m.in. we Lwowie). Firma zatrudnia 570 osób. Firma Fakro inwestuje na Ukrainie z myślą o rynku rosyjskim, ponieważ cło na produkty Fakro dostarczane z Polski do Rosji wynosi 20 proc., natomiast Rosja nie pobiera cła od towarów wyprodukowanych na Ukrainie.

Ponad 70 proc. produktów Fakro wytworzonych na Ukrainie trafia do Rosji. Na ekspansję zagraniczną stawia Maspex. Jego produkty są dostępne np. w Rumunii, Bułgarii, Czechach, Słowacji, na Węgrzech, krajach Bałtyckich, na Bałkanach, w Rosji czy na Ukrainie. Do oddziałów zagranicznych należą: w Rosji - Maspex Kaliningrad, Maspex Vostok, Mark IV oraz na Ukrainie - Maspex Ukraine LLC, Tymbark Ukraina LLC.

Pieniądze na promocje, wystawy, certyfikaty

Małopolskie posiada programy i instytucje, które zajmują się wspieraniem eksportu. Temu celowi służą ogólnopolskie inicjatywy proeksportowe, oparte na funduszach unijnych, realizowane konsekwentnie w każdym województwie, również w małopolskim. Dzięki nim można na przykład otrzymać dofinansowanie udziału firmy w przedsięwzięciach promocyjnych. Jedną z ostatnich tego typu inicjatyw jest powołany w listopadzie 2014 r. w ramach programu "Inwestycje polskie" Funduszu Ekspansji Zagranicznej. Dzięki niemu małe i średnie firmy chcące inwestować za granicą będą mogły skorzystać z finansowania inwestycji o wartości od kilku do kilkunastu milionów złotych.

Jak wynika z zapowiedzi BGK, zaletą takiej formy wsparcia będzie m. in. podział ryzyka inwestycyjnego pomiędzy inwestora prywatnego i publicznego oraz zapewnienie współfinansowania w postaci kapitału. Łatwiejszy będzie dostęp do finansowania, np. bankowego, dzięki posiadaniu tzw. „certyfikatu jakości” wynikającego z udziału partnera publicznego. Na razie prowadzone są analizy popytu na ten rodzaj finansowania. Po zakończeniu tego etapu (I kwartał 2015 r.), rozpoczną się prace nad stworzeniem dokumentacji funduszu.

Równocześnie będą przygotowywane pierwsze projekty do szybkiego uruchomienia w momencie startu funduszu. Fundusz Ekspansji Zagranicznej będzie ulokowany w strukturze TFI BGK. Przyjmie formę Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych (FIZAN). Certyfikaty funduszu będzie obejmował Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków, które otrzyma od Skarbu Państwa. Początkowy kapitał funduszu wyniesie 100 mln zł, a w perspektywie siedmiu lat może wzrosnąć do 1,5 mld zł.

Nową ogólnopolską inicjatywą, zatwierdzoną przez rząd 4 listopada 2014 r., jest pakiet czterech rozporządzeń dotyczących udzielania przedsiębiorcom pomocy de minimis w celu promocji i wspierania polskiego eksportu. Jej łączna wartość dla jednego przedsiębiorcy nie może przekroczyć w bieżącym roku oraz dwóch poprzedzających go latach podatkowych równowartości 200 tys. euro. Dofinansowanie wynosi 50 proc. poniesionych kwalifikowanych kosztów.

Minister właściwy do spraw gospodarki może udzielić pomocy, jeżeli najpóźniej na 30 dni przed terminem realizacji projektu, nie później niż do 31 października roku kalendarzowego, w którym realizowany będzie projekt, przedsiębiorcy złożą wniosek o dofinansowanie. Wymogu zachowania tych terminów nie stosuje się do roku 2014 r. Termin złożenia wniosków upływa 31 maja 2021 roku. Pierwsze rozporządzenie pakietu dotyczy udzielenia pomocy de minimis na realizację branżowych projektów promocyjnych w zakresie eksportu lub sprzedaży na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. Obejmuje realizację projektów, których celem jest promocja produktów i usług lub nawiązanie kontaktów handlowych, realizowanych w ciągu roku kalendarzowego i obejmujących co najmniej dwie oddzielnie zorganizowane przez koordynatora projektu formy działań promocyjnych: pokazy, degustacje, wystawy, targi, prezentacje, demonstracje, spotkania branżowe, konferencje prasowe, szkolenia, seminaria oraz warsztaty.

Projekt powinien być realizowany w ramach tej samej lub kilku pokrewnych branż lub grup towarowych przez grupę co najmniej czterech przedsiębiorców. Limit pomocy wynosi 100 tys. zł na projekt, w tym 8 tys. zł na firmę. Wniosek składa koordynator projektu, który może być jeden z przedsiębiorców biorących udział w projekcie lub inny podmiot wybrany przez uczestników.

Drugie rozporządzenie dotyczy warunków udzielania pomocy publicznej, która może zostać przeznaczona na uzyskanie certyfikatu wyrobu wymaganego na rynkach zagranicznych, z wyłączeniem certyfikatów obowiązujących na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. Limit pomocy: 50 tys. zł. Wniosek składa jeden przedsiębiorca.

Rozporządzenie w sprawie udzielenia pomocy na promocję i wspieranie eksportu lub sprzedaży na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej dotyczy realizacji przedsięwzięć w kraju lub zagranicą. Pomocą mogą być objęte

koszty wynajęcia sali wraz z wyposażeniem, nagłośnienie, obsługa techniczna, dodatkowe oświetlenie, druk materiałów informacyjnych i konferencyjnych, tłumaczenia oraz inne koszty wynikające ze specyfiki realizowanego przedsięwzięcia. Limit pomocy nie jest określony. Wniosek składa jeden przedsiębiorca.

Rozporządzenie dotyczące przedsięwzięć wydawniczych promujących eksport lub sprzedaż na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej określa formę dotacji na pokrycie części kosztów. Dofinansowanie może być przeznaczone na wydawnictwa i materiały reklamowe o charakterze proeksportowym i zbiorowym. Kosztami kwalifikującymi się do objęcia pomocą są m.in.: zakup papieru, druk, skład, tłoczenie płyt, koszty tłumaczenia czy wysyłki wydawnictw do odbiorcy docelowego. Limit pomocy nie został określony. Pomoc nie może być udzielana na publikację materiałów reklamowych jednego przedsiębiorcy.

Wszystkie informacje na temat ogólnopolskich programów wspierających eksport dostępne są na instytucji i urzędów województwa małopolskiego.

Centra pomocy i zagraniczne sieci

Małopolskie ma również własne pomysły na promocję eksportu. Stworzyło np. wyjątkowe w skali kraju Centrum Business in Małopolska, służąca usprawnieniu obsługi inwestorów i eksporterów oraz promocji gospodarczej Województwa Małopolskiego. Celem Business in Małopolska jest tworzenie spójnego i kompleksowego systemu współpracy instytucji w Małopolsce, które mają promować potencjał gospodarczy regionu, podnosić standardy obsługi inwestorów oraz zwiększać wsparcie dla małopolskich przedsiębiorstw w zakresie działalności eksportowej.

Centrum Business in Małopolska (CeBiM) tworzą samorząd regionalny – Województwo Małopolskie, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Krakowski Park Technologiczny oraz Małopolski Parki Przemysłowe. Z inicjatywy Centrum Business in Małopolska powstała marka gospodarcza Regionu „Business in Małopolska” wraz ze znakiem wizualnym o tej samej nazwie i stroną internetową (www.businessinmalopolska.com), która stanowi źródło informacji dla instytucji otoczenia biznesu, rodzimych przedsiębiorców i eksporterów zainteresowanych są promocją swoich produktów i usług oraz dla inwestorów chcących zainwestować w regionie.

Oferta Centrum Business in Małopolska obejmuje: zintegrowany system obsługi inwestora (one-stop-shop), system publicznego wsparcia inwestycji, bazę danych przedsiębiorstw eksportowych i kontrahentów zagranicznych, wsparcie eksporterów z regionu w oparciu o środki własne oraz fundusze UE, koordynację działań promocyjnych o charakterze gospodarczym, wzmocnienie wizerunku gospodarczego Małopolski. W ramach Centrum Business in Małopolska funkcjonuje Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE).

Jedną z inicjatyw CeBiM jest „Business in Małopolska – Partnership Network”. Projekt, realizowany przez Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego i Województwo Małopolskie, otrzymał dofinansowanie z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego – działanie 8.2 „Budowanie pozycji Małopolski w europejskich sieciach współpracy”. Jego realizacja potrwa do połowy 2015 roku.

Celem projektu jest tworzenie regionalnych przedstawicielstw - satelit ekonomicznych regionu w krajach docelowych. Takie metody stosują najsilniejsze europejskie regiony – Toskania, Bawaria, Rodan-Alpy czy Katalonia. Małopolska chce stać się pierwszym polskim regionem posiadającym zagraniczną sieć instytucji działających m.in. na rzecz wsparcia małopolskiego eksportu i internacjonalizacji przedsiębiorstw. Takie przedstawicielstwo Małopolski powstało już na Łotwie w Rydze, na Ukrainie (Lwowska Izba Przemysłowa) i w Kaliningradzie (Fundacja Wiedzy i Technologii dla Małego i Średniego Biznesu „Victoria”).

Przedstawicielstwa oferują m.in. pomoc w nawiązaniu kontaktów handlowych z partnerami z Małopolski i całego

kraju, wsparcie przy organizacji misji gospodarczych i spotkań biznesowych, możliwość uczestnictwa w wydarzeniach promocyjnych, prezentacjach i konferencjach biznesowych, bezpłatne informacje gospodarcze.

Poza Centrum Business in Małopolska, eksporterów wspiera również Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (działa przy nim Małopolskie Obserwatorium Gospodarki), Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego (koncentruje się na zagospodarowaniu terenów, obsłudze programów europejskich, współpracy z samorządem terytorialnym; MARR jest znaczącą instytucją regionalną w dziedzinie obsługi dotacji UE dla sektora MSP - jako Regionalna Instytucja Finansująca, Agencja stworzyła własne instrumenty finansowego wsparcia przedsiębiorstw), Krakowski Park Technologiczny (zajmuje się m.in. wsparciem dla projektów akademickich, zarządza małopolską Specjalną Strefą Ekonomiczną), spółka Małopolskie Parki Przemysłowe (utworzona w 2005 roku przez Województwo Małopolskie i Krakowski Park Technologiczny), Małopolski Urząd Wojewódzki, Urząd Miasta Krakowa, Wydział Rozwoju Miasta (Centrum Obsługi Inwestora) i Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie (promuje firmy członkowskie w kraju i za granicą). W regionie m.in. promocją eksportu zajmuje się Chrzanowska Izba Gospodarcza, Tarnowska Izba Gospodarcza i Sądecka Izba Gospodarcza.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego